

UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Nr 2
juni 2026

UIHF 40 år

I de här två omskrivna sporterna är inte bollen rund
Upplands Idrottshistoriska Förening 40 år
SISU - Idrottsrörelsens Studieförbund 40 år
UIHF: Styrelsen presenterar sig
Hur finner jag äldre nummer av Uppländska Idrottsminnen?
Sommarevenemang med UIHF
Idrottscafé i Kulturhuset Möbeln i Tierp den 21 augusti
Om cykel och muséer

Ordförande – och vice – har ordet

Ny ordförande detta jubileumsår är Robert Zetterquist som ersätter Lennart Bernström som stannar kvar hos oss som del av valberedningen. Som den forne förbundskaptenen för boxningslandslaget återgår han nu till boxningen som han känner ett extra ansvar för och kommer att lägga tiden på att träna damlandslaget i boxning.

För 40 år sedan, den 16 juni, bildades UIHF under ledning av ordföranden i Svenska Idrottshistoriska Förening, Ingvar Rörs.

Den första interimistiska styrelsen startade sedan med ordförande Inga Löwdin som sedan kom att inneha den funktionen under 16 år. Vice ordförande blev Carl-Göran Andrae och sekreterare Bengt Nirje. Kassör blev Hans-Magnus Gauffin och som övriga ledmöter, Lennart Bodin, Christina Gullström och Rune Jansson. Suppleanter blev Lennart Lundell, Jan Möllerswärd och Bror Pettersson. Revisorer: Nils R Görenfeldt och Lars-Erik Larsson och slutligen revisorsuppleant Ingvar Rörs. Här får nu ordförande Robban ordet:

Leffe

Efter sju år bestämde sig Lennart att lämna över stafettpipen och ordförandeposten gick över till mig – Robert "Robban" Zetterquist. En 61-årig kille från Rosersberg som fick förfrågan av valberedningen. Jag tvekade aldrig att säga ja till en roll att fortsättningsvis medverka till att utveckla UIHF.

När jag sedan tittar tillbaka i tiden vilka som tidigare varit ordförande kände jag en klump i magen och tänkte; oj, här finns det verkligen erfarenhet och vad har jag egentligen gett mig in på?

Tack, Lennart för allt du har gjort. En äkta läromästare som ska fortsättningsvis vara kvar i vår förening.

Min nya roll som ordförande borde inte vara några bekymmer och med god hjälp av en delvis ny styrelse ska vi samverka tillsammans och utveckla föreningen. Det finns ambitioner. Det finns en massa möjligheter.

Det viktigaste uppdraget vi har är att "komma ut" synas på våra uppländska arenor som har fullt av sporthistoria.

Visionstänkande som jag är, kommer vi inom Upplands idrottshistoriska förening bibehålla både våra populära cafékvällar och resor till olika evenemang, men också till hösten med jämna mellanrum arrangera "caféträffen", där vi träffas på olika caféer och gästas av idrottsatleter, både från förr i tiden och ifrån den dagliga verksamheten.

Ett mysigt tillfälle, att på nära håll få bekanta sig med våra gäster.

Det kommer att uppdateras program/inbjudningar på vår hemsida.

Medlemmar, kom gärna in med tips, åsikter och upplägg, som vi kan göra något roligt och bra av!

Upplands Idrottshistoriska Förening

Postadress: RF SISU Uppland, Råbyvägen 77, 754 60 Uppsala

Postgiro: 81 82 34-7 Swish: 123 321 4905 Org. Nr: 802497-0405

Hemsida: www.laget.se/UPPLANDSIHF Vi finns även på facebook

Styrelse , organisation

Ordförande/AU:	Robert Zetterquist. Rosersbergsvägen 32, 195 71 Rosersberg Tel: 070-826 98 86. E-post: robban@rz-skrivare.se
Kassör/AU:	Svante Brinkhagen. Svartbäcksgatan 43 E, 753 16 Uppsala Tel: 070-639 11 29. E-post: svante.brinkhagen@gmail.com
Sekreterare/AU: Ansv. Idrottsresor:	Sten Johansson. Exarbyvägen 3, 748 96 Tobo Tel: 070-584 99 78. E-post: gruservis@gmail.com
Vice ordförande: Ansv. Redaktion/Matrikel:	Leif Wahlström. Utmarksvägen 4, 743 82 Bälinge Tel: 070-879 18 05. E-post: leffe@ uppsala.mail.telia.com
Ledamot:	Leif Nilsson. Oslogatan 79, 752 64 Uppsala Tel: 070-358 15 56. E-post: leifolle1948@gmail.com
Ledamot:	Annie Larsson. Sigyns väg 11, 754 40 Uppsala Tel: 070-629 89 35. E-post: annie.larsson@rfsisu.se
Ledamot:	Sven-Olov Hjortsberger. Skogsvägen 3 B, 757 56 Uppsala Tel: 070-822 92 18. E-post: hsvenolov@gmail.com
Ledamot:	Carina Lundberg. Tingshögsgatan 2, 75 34 Uppsala Tel: 070-211 26 78. E-post: florist_carina@hotmail.com
Ledamot:	Jan Berglund, Box 2052, 750 02 Uppsala Tel: 072-341 27 93. E-post: berglund_jan@hotmail.com
Hedersordförande:	Bernt Karlsson, Blekingev. 13. 757 58 Uppsala. Tel: 070-253 08 28. E-post: bernt.karlsson@live.com
Revisor:	Lars Ivar Olsson. 073-322 07 60 olssonlarsivar41@gmail.com
Revisorsuppleant:	Karin Lamberg. 070-311 31 09
Valberedning: sammankall:	Thonny Wall. 070-877 31 64 thonny.wall@gmail.com
Valberedning:	Lars O Ericsson. 070-820 04 55 larso.eriksson@icloud.com
Valberedning:	Lennart Bernström. 076-390 18 25 lennart.bernstrom@gmail.com

UIHF 40 år 1986 - 2026

En 40-årspresent till våra medlemmar är att digitalisera de äldre 80 numren av Uppländska Idrottsminnen och göra dem läsbara på vår hemsida. D.v.s. från första numret 1996 som kom först efter 10 år och omfattar dessa första 10 år.

Det kommer att ta sin tid att samla alla nummer på hemsidan. De är visserligen alla digitaliserade sedan ett år tillbaka men i ett för "tungt" format för att hemsidan ska acceptera dem. Därför måste varje sida konverteras ned till 1/6 av "gigabyte"-storleken.

Alla 22 nummer i tidningens nya format sedan nr 3 2020 finns redan på hemsidan. Av de äldre numren är 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 och 2002 också klara att kunna läsas på hemsidan. Samt jubileumskavalkaden 2016. Återstår 56 nummer att konvertera, vilket ska kunna genomföras under detta jubileumsår.

Så här hittar du Uppländska idrottsminnen på hemsidan:

Här finns ett antal historiska dokument.

Bl.a. **Uppländska Idrottsminnen,**
Årsmötesprotokoll
Verksamhetsberättelser

- 1/ Klicka på
- 2/ Dokumentmenyn öppnar sig.
Välj: **Uppländska Idrottsminnen**
- 3/ Välj vilken tidning du vill läsa

Informationsvägar

De flesta av våra medlemmar vet att vi informerar på vår hemsida och på facebook. Inbjudningar till idrottscaféer och idrottsresor kommer att finnas där liksom i Uppländska Idrottsminnen. MEN ibland är det så att caféer och resor inte kan fastställas med datum som stämmer med tidningsutgivningen och vi har då och då tvingats till kostsamma extra brevutskick. Pengar som vi hellre lägger på subvention av caféer och resor.

Av ekonomiska skäl kommer extra utskick hädanefter att undvikas och vi kommer att tillämpa modernare teknik via e-post och SMS i mobilen.
Att det ska fungera förutsätter att vi har rätt e-postadress och mobilnummer.

När UIHF fyllde 30 år så gjorde vår dåvarande redaktör Bengt "Beca" Carlsson en fantastisk resumé över de gångna 30 åren. Den finns att läsa i vår hemsida under (tidningen-uppländska idrottsminnen). Sedan dess har det endast gått 10 år och en ny mer omfattande resumé får vänta till 50-årsjubiléet om ytterligare 10 år.

Beca gjorde då även en sammanställning av våra ledamöter under dessa 30 år och den förlänger vi nu ytterligare 10 år.

UIHF:s styrelse 2016-2026

Ordförande:

Sven Danielsson	2015-2016
Bengt "Beca" Carlsson	2017
Lennart Bernström	2018
Bengt "Beca" Carlsson	2019
Lennart Bernström	2019-2026
Robert Zetterquist	2026- >

Vice ordförande:

Bengt "Beca" Carlsson	2016
Lennart Bernström	2017
Bengt "Beca" Carlsson	2018
Lennart Bernström	2019
Leif Wahlström	2020- >

Sekreterare:

Sten Johansson	2011- >
----------------	---------

Kassör:

Per-Erik "Peken" Karlsson	2016-2017
Marianne Gustafsson	2018-2023
Svante Brinkhagen	2024- >

Övriga ledamöter:

Leif Wahlström	2012-2019 → vice ordf
Bo Westling	2012-2016
Lennarth Pettersson	2016
Björn Heinrici	2017
Åke Nilsson	2017-2021
Leif Nilsson	2018->
Lars-Gunnar Borg	2020-2026
Matts Dahlkvist	2020
Mats Taxén	2020-2026
Per Hansson	2022-2025
Svante Brinkhagen	2022-2023 → kassör
Robert Zetterquist	2025-2026 → ordf
Annie Larsson	2025->
Carina Lundberg	2026->
Jan Berglund	2026->
Sven-Olov Hjortsberger	2026->

Robert Zetterquist f.1964 – ordförande

Jag fick i mina unga år kärlek till idrotten. Det spelades fotboll men jag fastnade tidigt för handboll. I grundskolan spelade vi mycket handboll och fick bland annat möta Staffan Olsson, som redan på den tiden sköt hårt som en häst sparkar.

Jag valde i ett tidigt skede att satsa på ledarskap. Jag gick som 15-åring mina första ledarutbildningar, som både handbollstränare och domare, och inom domarsidan fanns det potential till att bli elitdomare, men valet föll på att jobba vidare som tränare i början på 90-talet.

Rosersbergs IK är min moderklubb, och när jag nu sammanfattar, har det blivit 24 olika tränaruppdrag i ungdom- och seniorlag i klubbar som exempelvis Skånela IF, Sollentuna HK, Lidingö SK, Kungsängens SK, Sundsvalls HK, Strands IF Handboll (Hudiksvall). Det har också blivit sex olika distriktslag inom Upplands Handbollförbunds regi och med varierande framgångar. Bland annat med två silver i Sverigecupen, motsvarighet till ishockeyn TV-pucken.

Jag har också jobbat som förbundstränare för fyra olika junior-och U-landslag på damsidan.

Största framgångar i JVM-guldet med årgången 1992/93 och framgången i Dominikanska republiken i augusti 2010.

I grunden är jag sportjournalist och började karriären på Upsala Nya Tidning och sportavdelningen, sedan blev det en himla massa år som frilans på bland annat FLT och TT.

I skrivande stund jobbar jag inom riksidsrottsförbundet (RF) och är samordnare inom programmet idrottsklivet i Sigtuna/Märsta på heltid.

Jag har sedan flera år tillbaka en egen podd-verksamhet "Vi snackar Handboll" med över 145 program. Har också en skrivande blogg "Handbollsbloggen via Facebook" Att få träffa en massa spelare, ledare och tränare och få ta del av en rad olika framgångar, motgångar och tyckande, har alltid varit spännande.

Handbollsmässigt idag (2026) är att jag är verksam för nyskapade handbolls-föreningen (2024) Gävle Handboll, där jag i första hand är ledamot i styrelsen och jobbar med föreningsutveckling. Pendlar från bostaden i Rosersberg.

I mars 2025 invaldes jag i styrelsen för Upplands idrottshistoriska förening. Ett år senare, mars 2026 blev jag vald som ordförande för Upplands idrottshistoriska föreningen, vilket är en hedrande uppgift/roll.

Jag har alltid varit intresserad av idrottshistoria och det finns så mycket inom hela den stora idrottsvärlden att ta in – men framför allt finns det inom den uppländska sporthistorien att ta in.

Leif Wahlström f.1947 – vice ordförande

Uppsalabo. Uppvuxen i Uppsalahems första bostadsområde – barnrikeområdet Lassebygårde på Birkagatan i stadsdelen Eriksberg.

Var under drygt 50 år pendlare till Bilia i Stockholm som fordonstekniker. Dock gick den mesta tiden åt att utbilda personliga servicetekniker samt vara facklig utbildare på LO-skolan i lag & avtal, försäkringshandläggning och sekreterarkurser samt datakurser. Höll även på med samhällsfördjupande kurser för 23 gymnasier och några kom-vux i stockholmsregionen under mer än 30 år.

Bilia i stockholmsregionen hade även en sportklubb med 20 sektioner Där var jag ordförande under 12 år.

Idrottandet har begränsat sig till Judo och korpfboll. Annars har jag alltid varit grym på att trivas i skogen och hittar som i min egen ficka fast mörkret inträtt. Om jag fick börja om så skulle det tveklöst bli orientering.

På ledarsidan är det dock historiskt mer omfattande.

Började som fotbollsledare för flickor -71 i Bälinge IF under 6-7 år.

Ordförande i Bälinge IF ungdomssektionen under 12 år och ledamot i huvudstyrelsen Bälinge IF under 26 år. Uppdrogs att skriva boken om BIF's historia.

Föreningens ordförande i Bälinge IF var jag under tillsammans 4 år i två omgångar. Är sedan drygt 20 år tillbaka speaker på herrmatcherna i Bälinge IF och gör dess programblad till matcherna m.m. där jag fortfarande är djupt rotad i föreningslivet och frånsatt idrott, dessutom i ett flertal andra föreningar med olika uppdrag. Idrottsledamot i Uppsala Föreningsråd var jag under 5 år och dess siste årsmötesordförande vid den uppseendeväckande nedläggningen 2015.

Ledare i damfotbollskorpen i Uppsala under 3 år.

Via politiska mandat, p.g.a. av kommunala lån, har jag varit ledamot i flera föreningar inom idrottsrörelsen bl.a. Uppsala Skytteunions styrelse under 4 år, samt styrelseledamot i Uppsala Motorsportsunion under 4 år, och styrelseledamot i AB UTK (Uppsala tennisklubb) under 4 år.

I Uppsala cykelklubb är jag adjungerad sedan några år för att vara behjälplig med att organisera cykel-SM på landsväg. Är även invald medlem i äldre UCK:are.

Ordinarie politisk S-ledamot i Uppsala kommuns Idrotts- och Fritidsnämnd har jag varit under 20 års tid fram till innevarande mandatperiod då jag ansåg att "bäst-före-datum" hade gått ut.

Medlem i Upplands Idrottshistoriska Förening var jag redan 1992, enligt protokollen, men återrekryterad och ledamot blev jag först för 15 år sedan och dess vice ordf. sedan 6 år tillbaka.

Ett uppdrag under de senaste sex åren, är att skapa vår tidning Uppländska Idrottsminnen av alster från skriv- och historikkunniga ledamöter, medlemmar och i viss mån mig själv. Sköter medlemsmatrikeln och postutskick till våra nära 800 medlemmar.

Svante Brinkhagen f.1950 – kassör

Är född och uppvuxen i Uppsala som jag, trots arbete i Stockholm, hela tiden haft som bostadsort. Har ingen egentlig egen idrottskarriär bakom mig, men avverkade hela 50 år som ledare i IK Sirius, framförallt inom fotboll 1972-2022.

Har blåsvart blod, då fadern Eric var ordförande i Sirius i mina helt unga år. Har också varit verksam som revisor i Upplands Fotbollsförbund i tiotalet år, samt i Svenska Fotbollsförbundets Appellationsnämnd. Dessutom styrelseledamot i Vi Lirare for Friends. Representerat Sirius i Svensk Elitfotboll (SEF) och Alliansen Uppsala Fotboll.

Stöttat barnens aktiva idrott i Uppsala Ponnyklubb (fyra flickor) och Upsala Simsällskap (en pojke). Hejar numer på barnbarn i Brommapojkarna, Mälarhöjden och Cliff.

Driver egna konsultbolaget BClever, efter tidigare varit verksam som VD / vice VD / produktchef / controller / ekonomichef / datachef hos Strålfors Card, PA Segenmark, S:t Eriks Betong, SVA. Har styrelseuppdrag i bolag.

Aktiv som sångare (förste bas) i Stockholms Musikalkör, samt mycket aktiv medlem i tre ordenssällskap.

Har skrivit och givit ut åtta böcker, bl. a. den 750-sidiga boken om IK Sirius, ibland kallad "Siriusbibeln". Skrev klubbtidningen "Siriusnytt" fyra gånger per år i 21 år.

Rekryterades i första hand som skribent till Uppländska Idrottsminnen, men verkar sedan ett par år också som föreningens kassör.

Sten Johansson f.1945 – sekreterare

Född 1945. Gift sedan 45 år tillbaka med Carina. Har bott hela mitt liv i Tobo. Arbetat på Vendels Grus i Läby.

Har ett enormt idrottsintresse. Sysslade i yngre år med fotboll, ishockey och längdskidor. Från 25-års ålder blev det längdskidor, orientering och skidororientering som gällde.

Har varit 2:a och 3:a på Veteran-SM i skidororientering samt vunnit några DM i den sporten. Har även varit aktiv på elitnivå som kartläsare i bilorientering där jag blivit Mellansvensk Mästare samt kommit 2:a och 3:a på Riksmästerskapet och vunnit några DM. Sedan år 2000 är jag ordförande i OK Borgen.

Har suttit i Upplands Skidförbunds styrelse i tre omgångar, sammanlagt 30 år. Ledamot i Nordupplandsalliansens styrelse i många år, de sista åren som ordförande fram till Alliansens nedläggning.

Har sommarstuga vid sjön Strömaren och är sekreterare i Strömarens Naturvårdsförening och kör varje år deras rensningsbåt ett stort antal timmar i sjön. Skogskarlnas Klubb i Uppland tillhör jag sedan många år och är nu skrivare där.

Flitigt anlita som speaker under många år framför allt på ett stort antal skidtävlingar men även orienteringar och terräng/landsvägslopp.

Sitter också ofta ordförande på årsmöten i olika klubbar och förbund. Även i föreningar utanför idrotten.

Tidigt var jag under 4 år revisorsuppleant i Upplands Idrottshistoriska förening och är sedan 16 år tillbaka föreningens sekreterare och ansvarig för våra idrottsresor.

Carina Lundberg f.1967 – ledamot

Födelseort: Uppsala.

Min idrottsliga bakgrund är inom Artistisk gymnastik. Min förening var GF Uppsalaflickorna. Karriären var ganska kort men det blev ändå 15 landskamper på ungdom/junior och seniornivå där den främsta meriten är ett JNM guld i lag samt en reservplats på senior EM.

Nuvarande läget idrottsligt är obefintligt. Försöker hålla mig i form med styrketräning, cykling och promenader.

Jag har varit ledare inom gymnastiken i Uppsalaflickorna.

I Gamla Upsala SK började jag som lagledare i föreningen 1995 när mina barn började spela fotboll. Under tolv års tid ägnades många dagar i veckan till fotbollslaget GUSK F88 som 2007 tog sig till final i Gothia cup. Arbetade också i föreningens ungdomssektion i åtta år innan jag blev anställd i föreningen 2007. Jobbade där till februari 2026.

Är just nu med i föreningens Veteransektion där jag även är ledamot i valberedningen.

Är ledamot i Alliansen Uppsala Fotboll sen tio år tillbaka samt med i valberedningen i Upplands Fotbollförbund och valberedningen i RF SISU Uppland

Upplands Idrottshistoriska Förening är det senaste tillskottet av engagemang och är sedan 2026 ledamot.

För mig är idrott och rörelse i alla olika former bland det viktigaste som finns. I dagens samhälle är många, både barn och vuxna, alldeles för stillasittande.

Idrottens vision ” Så många som möjligt så länge som möjligt” är därför extra viktig för föreningslivet att förhålla sig till.

Sven-Olov Hjortsberger f.1948

Föddes i Stockholm 1948 och växte upp i Västertorp, sydvästra Stockholm.

Fotbollen har följt mig genom hela livet, men jag började med ishockey, som målvakt, i Mälarhöjdens IK, men fick lägga ner det då min syn blev sämre. Gick inte att spela med glasögon bakom plastskivan som skyddade ansiktet.

Fortsatte med fotboll, som målvakt med glasögon, i lägre serier där jag representerade Concordia IF (från Bredäng) och senare blev det Fruängens IF.

Spelade bandy, som utespelare, i div 3 med Concordia IF och hade visir på hjälmen.

Blev lockad att spela handboll, trots glasögon, av en gymnastiklärare i Västertorps gymnasium och representerade Gubbängen, men det blev långa resor med tunnelbanan.

Bytte till Matteuspojkarnas juniorer och fick träna i Eriksdalshallen. Restiden blev mycket kortare. Fick, som junior, ersätta vår A-lagsmålvakt vid ett tillfälle i ute-SM på en asfaltsbana bakom Eriksdalshallen.

Har även representerat Vestas veteraner i fotboll under två säsonger och gjort en veteranmatch med Danmarks IF då vi mötte AIK:s slocknade stjärnor på Danelid IP.

Som ledare har jag gått seniortränarkurs, steg 3 och målvaktstränarkurs, steg 2.

Har, som tränare, eller ass. tränare eller målvaktstränare, representerat Danmarks IF, flickor, damer och herrar, Gamla Upsala SK, damer, Vaksala SK, pojkar och flickor och Östervåla IF, damer, samt Upplands Fotbollförbund, målvaktstränare i distriktslag, flickor födda 1981-1984.

Har även gått kurser i fotbollsmedicin.

Suttit i damfotbollsstyrelser i Gamla Upsala SK och Danmarks IF.

Har varit sammankallande i valberedningen för Uppl. Idrottshistoriska de två senaste åren och är nu invald i styrelsen för Upplands Idrottshistoriska förening.

Leif Nilsson f.1948 – ledamot

Jag föddes i Norrköping 1948 men bodde sedan på Gotland till 1957 och därefter flytt till Kilafors i Hälsingland, där resten av skolan avverkades.

Kom till Uppsala 1969 som student och pluggade språk som ledde till jobb såsom ortnamnsforskning på Lantmäteriverket och Ortnamnsarkivet.

Idrotten handlade mest om fotboll hela tiden - dock med några höjdmedaljer i skol-DM insprängda.

Kilafors IF var det som gällde med fina pojk- och juniorlag, toppat av mitt deltagande i elitpojkläget i Malmahed.

Som senior avrundade jag 1974 med spel i hälsingefyran. I Uppland blev det sedan spel i Ärentuna SK och IFK Uppsala under en 7-8 år, i IFK även ett par år i styrelsen.

Ungdomsledare i Upsala IF Fotboll under 90-talet och sektionsordförande till 1995 och därefter ordförande för fotbollssektionen under c:a fem år.

Ordförande i Alliansen Uppsala Fotboll (AUF) fram till 2004.

Ordförande i Upplands FF:s disciplinnämnd 2003-2025.

Är styrelseledamot i Föreningen Äldre UIF: are sedan 2013.

Styrelseledamot i Upplands Idrottshistoriska Förening sedan 2018.

Jan Berglund f.1946 – ledamot

Jan är ny ledamot för året. Tyvärr har vi inte erhållit hans berättelse och skjuter på den till ett kommande nummer där vi även kommer att publicera en "lagbild" på styrelsen.

Annie Larsson f.1975 – ledamot

Född i Uppsala och uppväxt i Sunnersta

Som ung spelade jag fotboll och volleyboll, tränade gymnastik, friidrott och utförsåkning.

I fotboll spelade jag samtidigt i F75, F74, F73 och A-laget i SAIF.

Jag blev tidigt ledare under somrarna för fotbollsskolan och har sedermera varit ledare för min systers fotbollslag och för mina två döttrar - både i fotboll och friidrott.

Det jag är mest stolt över är att jag var en del i att vi fick Uppsala IF Friidrott att växa från 50 till 500 medlemmar på mindre än ett år, samt att förverkliga att Uppsala fick en inomhusarena för friidrott, nuvarande IFU Arena.

Det tog nio år av hårt arbete och stort engagemang innan arenan stod färdig. Tusentals ideella timmar lades ned på att få den på plats. IFU Arena invigdes 2016 - de första spadtagen togs förstås med över 100 leksakspadar och firades med korv och festis. Invigningen skedde med ungdomar som stolt bar sin föreningsflagga och arenan är idag fylld av barn- och unga men även yttersta eliten som Mondo Duplantis.

I vardagen arbetar jag med och för idrotten på RF-SISU Uppland sedan 2012 och brinner för att föreningslivet ska vara en naturlig och stor del för alla i Sverige.

2025 blev jag invald som ledamot i Upplands Idrottshistoriska Förening, vilket även Robert Zetterquist blev. Han är från detta år ordförande.

Vi arbetar båda på RF-SISU och av den anledningen har vi förmånen att kunna disponera lokal där för våra styrelsemöten.

Upplands Idrottshistoriska Förening bildades den 16 juni 1986

UIHF var vid starten nr fyra i raden av nybildade idrottshistoriska föreningar i landet. Numera är det drygt ett trettital. Flera föreningar/sällskap har sitt landskap som upptagningsområde, medan andra har flera föreningar inom samma landskap som underföreningar till en huvudförening.

Alla har det gemensamt att vara arrangör för idrottscaféer och idrottsresor. Många engagerar sig också i att sprida idrottslitteratur och ett tiotal av dem har förmågan att även producera en föreningstidning. De flesta med fyra nummer/år och några med bara ett årsnummer. Här har vi ett utbyte med dessa tiotal. De får våra Uppländska Idrottsminnen och vi får deras. Ett par gånger har de hört av sig och velat kopiera vissa av våra artiklar.

Idrottsmuseum i Uppsala, får framtida styrelser i UIHF jobba vidare med. Vi, dagens ledamöter, lär inte få uppleva något resultat av detta segslitna arbete.

Vi avundas de föreningar som har ett eget idrottsmuseum. Det finns ett 20-tal.

Att Sveriges fjärde största stad har en närhet till Stockholm är både till fördel och nackdel. En fördel är närheten till Riksidrottsmuséet på Djurgården. Men det finns många nackdelar också där investeringar i sådant som finns i andra större städer, inte ens finns i tankevärlden i Uppsala p.g.a. närheten till Stockholm.

Stockholm-Arlanda varför då? Flygplatsen Arlanda ligger i Sigtuna kommun, inte Stockholm, och dessutom närmare Uppsala än Stockholm.

Osökt kommer jag att tänka på vårt talesätt: "Varför missunnas vi? Det är inte vårt fel att Stockholm byggdes för nära Uppsala".

Leif Wahlström

SISU – Idrottens Studieförbund startades också 1986

Vi är idrottsrörelsens eget studieförbund. Vi har stor kunskap och samlad erfarenhet inom området organisations- och föreningsutveckling. Något som vi gärna delar med oss av. Liksom hur folkbildning kan vara en resurs och möjlighet för er som medlemsorganisation och era föreningar.

Observera att "sisu" också är ett välkänt finskt begrepp som står för inre styrka, uthållighet och stoisk beslutsamhet.

"Vi ska inte bara svara på frågorna, vi ska ställa frågorna." Med de orden som utgångspunkt grundades den svenska idrottsrörelsens studieförbund i september 1985 på Bosön och startade upp 1986. Karl Fritjofsson väljs som förste ordförande för SISU. Allt sedan dess har klubbstugor och föreningslokaler varit SISU:s hemmaplan. Det är där vi tillsammans stärkt och utvecklat föreningar – i städer och på landsbygd, i förorter och byar.

Motiv till bildande

Det fanns fyra övergripande motiv till att idrottsrörelsen ville bilda ett eget studieförbund:

- Ideologiska:** idrottsrörelsen som landets största folkrörelse ville ha ett eget studieförbund för att med pedagogiska metoder skapa förutsättningar för föreningsutveckling. Begrepp som delaktighet och demokrati var viktiga.
- Pedagogiska:** folkbildningens arbetsformer bedömdes vara väl anpassade till föreningars behov. Folkbildningens metoder möter helt enkelt idrottens behov.
- Organisatoriska:** Utgångspunkten för de organisatoriska motiven var behovet av ledare i idrottsrörelsen. Tanken var att idrottsrörelsens studieförbund skulle göra utbildning tillgänglig för alla och idrottsföreningarna är med och ansvarar för sin medlemsutbildning.
- Ekonomiska:** Stödet från stat, landsting och kommun innebär möjlighet att stötta den föreningsinterna utbildningen.

Verksamhet genom tiderna

I nästan 40 år har SISU Idrottsutbildarna varit verksamma runt om i landets idrottsföreningar. Det är framförallt tre områden som har format mycket av SISU:s verksamhet genom åren.

Organisatorisk historia

Vid bildandet 1985 antogs namnet SISU. Först 1999 läggs Idrottsutbildarna till namnet. Det är även året då SISU Idrottsutbildarna tar över huvudmannskapet för Bosön Idrottsfolkhögskola.

Riksidrottsmötet 2015 beslutar att SISU Idrottsutbildarna och Riksidrottsförbundet får en personunion i Riksidrottsstyrelsen och Förbundsstyrelsen med gemensam ordförande. Från och med 2020 är de regionala distrikten en juridisk enhet kallat RF-SISU distrikt.

SOMMAR-EVENEMANG

MED UPPLANDS IDROTTHISTORISKA FÖRENING

Upplands idrotthistoriska förening bjuder in alla medlemmar till caféevenemang i samband med sommarens höjdpunkt i Uppsala - FRIIDROTTS-SM. Vi kommer att få en inblick i Upsala IF friidrotts verksamhet, träffa atleter, och samtidigt live få uppleva friidrotts-SM med våra blågula friidrottsstjärnor.

Fredag 17 juli kl 15.00-17.00 CAFÉ-EFTERMIDDAG

Vi samlas vid friidrottsarenan intill IFU Arena och inleder med att få en inblick i **Upsala IF friidrotts** verksamhet från klubbchefen **Henrik Wennberg**. Vi får också ta del av röster från några av klubbens atleter som kommer att tävla i SM. Dessutom ska vi kora fram en mästare från Upplands idrotthistoriska förening, genom att medverka i **trekamp**, där vi tävlar i 100 meter löpning, stående längdhopp och kula. Här gäller inga dispenser eller handikapp. Alla mot alla. Vi som deltar bör vara träningsklädda. Det serveras smörgås & kaka samt kaffe, läsk och vatten.

Aktivitet inkl. enklare förtäring 100 sek/person

Anmälan görs via Plusgiro 81 82 34-7 eller Swish 123 321 4905. Skriv "Friidrott" + fullständigt namn. Senast 22 juni 2026. Anmälan är bindande.

Lördag 25 juli kl 13.00 CAFÉ-FRIIDROTTS-SM

Vi är med på andra tävlingsdagen av SM-tävlingarna. Samling kl. 13.00 vid ishallen (där Almtuna IS spelar). Gäst för dagen är den före detta diskuskastare och upplänning **Simon Pettersson**.

Därefter väntar mingel och förtäring i form av korv med bröd, läsk/vatten, kaffe och kaka. Vi kommer att vara många, då vi gästas av deltagare från Stockholms idrotthistoriska förening, Hälsinglands idrotthistoriska sällskap och Gästrikens idrotts historiska förening. Kl 14.30 går vi gemensamt bort till friidrottsarenan och kikar på lördagens finalpass.

Aktivitet inkl. enklare förtäring 300 sek/person

Anmälan görs via Plusgiro 81 82 34-7 eller Swish 123 321 4905. Skriv "Café Friidrott 25/7" + fullständigt namn. Senast 22 juni 2026. Anmälan är bindande.

Varmt välkommen!

Upplands Idrotthistoriska Förening

Vid frågor: Robert Zetterquist Tel: 0708 - 269 886 Mail: robban@rz-skrivare.se

Från Torget till Vallen!

Kl 15.00

**Den 21/8 blir det idrottscafé
på Möbeln i Tierp!**

Välkommen

Berättar om Tierps IFs historia som startade 1 nov 1907.
Tierps IF's 10 mila-lag som 1966 vann orienteringsbudkaveln
Övrraskningsgäst hoppas vi på

Cykelsporten har varit ett mycket populärt ämne i Uppländska Idrottsminnen.

I de äldre numren från det första 1996 och fram till 2020 finns det många intressanta cykelartiklar om UCK, UNI, Märken, tävlande mästare m.m.

Idrottsmuseer har vi omnämnt många gånger. Ett flertal idrottshistoriska föreningar driver ett idrottsmuseum, mest fysiskt och i något fall ett digitalt museum. Finansieringen ser mycket olika ut.

Riksidrottsmuseet i Stockholm har en lista på ett tjugotal idrottsmuseer ute i landet. Vad man dock inte har, och sannolikt ingen har, är kännedom om alla privata museer som skapats av entusiastiska samlare, oftast f.d. aktiva idrottare.

I Uppsala kan omnämnas Mats Öfverberg (Idrottsskadecentrum). F.d. tävlingscyklist som har ett museum omfattande ett 80-tal tävlingscyklar samt historiska cyklar från förra sekelskiftet och mängder av historiska föremål kopplat till tävlingscykling. Det lär vi återkomma till i denna tidning.

En annan "samlare" är Johan Lindqvist (vd Uppsala Färg) som intill den gamla butiken på Bolandsgatan 9 hade ett museum som var en färgbutik från 20-talet. Nu flyttad till dagens butik på Bolandsgatan 18. Men det var inte allt. I samma lokal fanns även ett bandymuseum med mängder av föremål och dokument av alla slag. Allt runt hans farfar Einar "Linkan" Lindqvist. Landslagsspelare i bandy, fotboll och ishockey. Läs i bandy numret av Uppländska Idrottsminnen Nr 4 2021. (Finns på hemsidan)

Här fanns även bandybollltillverkning av "Sleven" och "Slevens" hemgjorda skridskor m.m. Osäker på om allt är arkiverat eller finns kvar på plats. Ett par gånger har styrelsen i UIHF varit där. F.ö. finns "Slevens" omtalade tröja numera utställd i monter på Upplandsmuseet.

Varför är amerikanska fotbollar ovala?

I början var amerikansk fotboll en dödlig sport som skickade massor av unga män till sjukhuset eller graven. En mer oval boll förbättrade spelets brutala rykte.

Amerikansk fotboll – även kallad *football* – har sitt ursprung i mitten av 1800-talet och spelades med bollar gjorda av uppblåsta urinblåsor från grisar klädda i kalvskinn.

Urinblåsan gjorde bollen avlång men rund i båda ändar, vilket passade den tidens *football*, där spelarna ofta bara täckte bollen med armarna och sprang rakt in i varandra. Men i takt med att spelreglerna förändrades, förändrades också bollen.

Den största förändringen kom 1906 efter att president Theodore Roosevelt hade tillsatt en kommitté för att undersöka hur *football* kunde göras mindre våldsamt.

Roosevelt var chockad över att spelets många våldsamma tacklingar bara under 1905 hade kostat minst 12 unga män livet. En av kommitténs lösningar var att tillåta framåtkast så att

spelarna skulle springa mindre med bollen – och därmed utsättas för färre farliga tacklingar.

Kast kräver mindre boll

Spelarna kunde nu röra sig framåt mycket snabbare genom att kasta – och det krävde en boll som var lättare att hantera.

Under de följande decennierna blev bollen mindre och mer oval och fick sina nuvarande dimensioner 1934.

Men även om offensiva kast var tillåtna var spelarna underkastade ett antal restriktioner som sedan dess har avskaffats.

Till exempel fick en spelare bara kasta bollen inom fem yards från *line of scrimmage* och bara kasta maximalt 20 yards (18,3 meter) framåt.

Ett misslyckat kast resulterade i 15 yards straff och en förlorad *down*.

Dessutom var det tillåtet att tackla *mottagaren* när bollen var i luften, och om en kastad boll träffade marken utan att ha kommit i kontakt med en spelare fick motståndslaget bollen.

Amerikanska fotbollar var ursprungligen mer plommonformade, men förändrades över tiden. Här är den moderna ovala bollen i händerna på "Slingin' Sammy" Baugh 1937.

LIBRARY OF CONGRESS

Yale Bulldogs universitetsslag 1881 – med den gamla plommonformade bollen.

YALE DIGITAL LIBRARY / UNIVERSITETEN COMMONS

I detta oseriösa ironiska och satiriska inlägg

nämner jag lite egna synpunkter om den ovala bollen som förekommer i två välkända idrotter.

Jag vet att de flesta älskar någon eller flera idrotter och vi efterlyser skribenter till uppländska Idrottsminnen. Idrott gör ju ingen oberörd.

Här vill jag nämna ett par idrotter som ännu inte fått ett utrymme i Uppländska Idrottsminnen. Sannolikt för att de är ganska få utövare i Sverige jämfört med vissa andra länder och att vi hittills inte haft tillgång till någon författare om dessa idrotter i Sverige.

Under utövningen av dessa två grenar, under nästan hela matchtiden, hanterar de även den ovala bollen - ibland - men med händerna. Några gånger under matcherna så sparkas även bollen på fotbollsviis.

Med dessa ironiska rader hoppas jag att någon nu tänder till och erbjuder oss seriösa artiklar om just dessa två sporter att publicera i Uppländska Idrottsminnen.

Amerikansk fotboll, vilket är ett sanslöst missledande namn på en sport där någon i laget händelsevis sparkar på bollen några gånger under en hel match. I själva verket är ett riktigare namn amerikansk rugby.

Det gemensamma med de här två sporterna, är att det istället för att sparka en boll, hellre och mestadels, utövar ett par helt andra idrotter inom samma regelverk som i grenarna Grekisk-romersk brottning och Sumobrottning.

Nu visade det sig att endast tankarna till detta ironiska inslag räckte till efterlyst hjälp.

Självaste F.d. tränaren i Enköpings Rugbyklubb, Bengt Öberg, bidrog med mängder av skriftlig historik som vår ledamot f.d. sportjournalisten från Enköping, Mats Taxén, skapar en artikel utifrån och som bantas till en omfattning som snart kommer att få plats i Uppländska Idrottsminnen.

Det kommer förhoppningsvis att publiceras i nästa nummer och med uppländsk anknytning. Hur allt startade finns dock i detta nummer.

Rugby / Amerikansk fotboll

Ur historisk beskrivning

Rugbyns historia går tillbaka nästan 200 år i tiden, nämligen till år 1823 när skolpojken William Webb Elis plockade upp bollen med händerna under en fotbollsmatch och sedan "gjorde mål". Namnet fick sporten när en variant av fotboll som inkluderade att springa med bollen i händerna utvecklades på Rugby School under 1830-talet.

De första formella rugbyreglerna sattes upp under andra halvan av 1840-talet på dels Rugby School, dels universitet i Cambridge. År 1871 bildas också sammanslutningen Rugby Football Union.

En viktig milstolpe i rugbyns historia är när ett tjugotal klubbar bröt sig ur Rugby Football Union och bildade Rugby Football League. Så småningom utvecklade också Rugby Football League egna regler, bland annat genom att varje lag endast fick innehålla 13 spelare till skillnad mot 15 i rugby union.

Än idag existerar dessa två varianter av rugby parallellt, dock är rugby union betydligt mer utbredd. Endast i Storbritannien, Frankrike, Australien, Nya Zeeland, Fiji samt Papua Nya Guinea spelas rugby league i större omfattning. På till exempel rugby-VM spelas den variant som kallas rugby union.

Mellan åren 1900 och 1924 fanns rugby med på det olympiska programmet. Till alla rugbyfans stora glädje kommer rugby att göra comeback under 2016 års sommar-OS i Rio de Janeiro där tolv lag på både herr- och damsidan kommer att kämpa om OS-titeln i sjumannarugby.

Rugby och amerikansk fotboll är två sporter som inte sällan förväxlas bland de som inte riktigt har koll på dem båda. Vi tar upp lite skillnader här och berättar lite om hur det ser ut hittills i NFL.

Om du tidigare har hört talas om Rugby samt Amerikansk fotboll utan att kunna se skillnad på dem är du inte den enda. Dessa sporter liknar varandra, och därför finns det många som förväxlar dem. Det finns dock vissa skillnader som kan vara intressanta att reda ut.

Rugby har sitt ursprung i England, och Amerikansk fotboll kommer med största sannolikhet från Rugby. Båda sporterna kan ses som fysiskt krävande, men skyddsutrustningen är mer omfattande inom Amerikansk fotboll. Rugby har nämligen en avsaknad av hårda skydd, och därför går man igenom tacklings-tekniker vid träning mer noga inom Rugby.

Något som de båda dock har gemensamt är användningen av den klassiska ovala bollen. Inom Amerikansk fotboll är bollen spetsad i ändorna medan bollen inom Rugby har en mer rund form.

Rugby vs amerikansk fotboll

Vad är då de stora skillnaderna mellan rugby och amerikansk fotboll. Vi tar det lite i punktform för enkelhetens skull.

- Framåtpassningar** – I amerikansk fotboll får man, till skillnad från rugby, passa bollen framåt. I rugby så måste man således passa bakåt, vilket innebär att det handlar mer om smarta överlämningar än att kunna kasta långt.

- Skydd och tacklingar** – En avsevärd skillnad mellan dem båda är att man i amerikansk fotboll har en rejäl skyddsutrustning jämfört med rugby där man inte har några skydd alls. En vanlig missuppfattning är att rugby därför är en mycket "hårdare" sport än amerikansk fotboll. Detta stämmer dock inte, för då man i rugby kör med så kallade "grabs" och tacklingar inte är tillåtna, så är amerikansk fotboll en kollisionssport där tacklingar och kollisioner är en del av spelet.

Som vi tidigare varit inne på är Rugby en sport som tyvärr är relativt liten i vårt land (Sverige), men som har ett stort antal utövare i andra delar av världen. Men vilka är då det länder där sporten förekommer mer frekvent? Detta kommer ni snart få vetskap om. Låt oss titta närmare på rugby runt globen.

Det land där sporten rugby lyser som allra starkast är helt klart England. Landet har i skrivande stund över 2 miljoner aktiva utövare och en av anledningarna till detta är det faktum att det var just i det land som sporten har sin initiala vagga. Många av de närliggande länderna till England har på ett naturligt sätt genom historien fått upp ögonen för sporten och sett till antalet landsmän är Irland, Skottland och Wales också väldigt stora inom sporten.

Genom årens lopp, sen sporten grundades, har den lyckats färdas och få fäste på inte mindre än sex av världens kontinenter. I Europa ser vi förutom redan nämnda, länder som Frankrike, Österrike och Italien för att nämna några av de största. I Sydamerika är Argentina det land som både har flest antal utövare och internationella resultat. I Afrika är Syd Afrika det land som dominerar. I Asien är Japan en av de stora nationerna och i Oceanien kan nog Australien, Samoa och framförallt Nya Zeeland räknas till de största och mest framgångsrika.

VARFÖR SJÄLVMÅL I FOTBOLL MEN INTE I ISSPORTERNA? VARFÖR "FUSKA" SIG TILL EN TIME OUT?

Är det inte hög tid att fotbollen rannsakar sig själv, vad gäller begreppet självmål?

När en puck avlossas mot motståndares mål och tar emot en motspelare och därmed vinklas in dennes eget mål, så är det inget snack om självmål. Samma gäller i bandy. Det är skytten som fullt ut får tillgodogöra sig målet.

Men i fotboll är det tydligen annorlunda. Om en s.k. "flipperboll" efter samma mönster som i issporterna, tar i en motspelare och vinklas in i dennes eget mål, så kallas det ofattbart nog självmål. Trots detta får ändå en spelare tillgodoräkna sig målet – ibland !

Om det nu är målvakten och inte egen utespelare som bollen "flipprar" emot innan den går i mål, så är det ju i själva verket en misslyckad räddning.

Är inte också detta självmål – om man nu ska vara konsekvent – eller?

Självmål är väl när en spelare själv avlossar ett skott, nickar in eller på annat sätt aktivt medverkar till att bollen går in i eget mål.

Hur skulle det vara om man i fotboll fattade detta som är så oerhört logiskt inom andra sporter?

Sen ser jag fram emot den dag då man i fotbollen lägger in en time out i varje halvlek, istället för det fusk som förekommer för att skapa samma möjlighet via fejkad skada.

Under rejält varma dagar kommer man överens om en vattenpaus. Har hört att en gräns är 40 sekunder, vilket mycket sällan tillämpas. Den korta tiden, sägs det, ska vara för att det inte ska finnas tid för taktiskt snack mellan spelare och ledare. Men här tillåter t.o.m. domare ofta längre tid och att det i själva verket då fungerar mer som time out än vattenpaus. Varför inte legitimera denna paus?

Leif Wahlström

Vår nu 91-årige medlem

STIG PETTERSSON,

DEN 20-ÅRIGE, HÖJDHOP-
PANDE FOTOGRAFEN FRÅN
ÅKERSBERGA, FÖLJER TRO-
GET SIN FÖREBILD BENGT
NILSSON I 'HÖJDEN'.

NYSS, I LANDSMATCHEN
MOT UNGERN I BUDAPESTS
NEP-STADION, BLEV 'BENKE'
OCH STIG RESP. 1:A OCH 2:A
OCH DE UTGÖR EN ETT PAR
AV LANDSLAGETS SÄKRA-
STE KORT.

